

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1465

Vragen van het lid **Thieme** (PvdD) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat dierziekten zich via bloedtransfusies kunnen verspreiden* (ingezonden 17 december 2010).

Antwoord van minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 17 februari 2011) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 1285.

Vraag 1

Kent u het bericht «Mensen vaker besmet met dierziekten»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat bij steeds meer mensen dierziekten zoals Q-koorts en hepatitis E in het bloed voorkomt, en dat deze ziekte dus ook vaker via bloedtransfusies worden verspreid? Zo ja, kunt u aangeven in welke mate dit het geval is, welke zoönosen dit nog meer betreft en welke conclusies u daaraan verbindt? Zo nee, op basis van welke gegevens komt u tot dit oordeel?

Antwoord 2

Enkele dierziekten kunnen ook voor mensen besmettelijk zijn, zoals variant Creutzfeldt-Jakob (hierna vCJD), Q-koorts en Hepatitis E. Daarom worden bloeddonoren, alvorens te mogen doneren, eerst gescreend door middel van een vragenlijst en specifieke exclusiecriteria (ingeval van vCJD: langdurig bezoek aan Verenigd Koninkrijk). Het gedoneerde bloed (ca. 900 000 donaties per jaar in 2009) wordt getest op verschillende infectieziekten. Deze veiligheidsmaatregelen zijn in lijn met de Europese richtlijnen hierover. Sinds 2007 is er sprake geweest van een Q-koortsepidemie in Nederland, met ca. 3 900 patiënten, waarvan 2 eerder een bloedtransfusie hadden ondergaan. Beide patiënten woonden echter in een gebied waar Q-koorts heerste, waardoor de bron van besmetting niet met zekerheid kan worden vastgesteld. Tot nu toe zijn er in Nederland 3 personen overleden als gevolg van vCJD. Vier gevallen van vCJD in Engeland worden toegeschreven aan transfusie van besmet bloed of gebruik van besmette bloedproducten.

¹ Agd, 14 december 2010.

Recentelijk zijn er aanwijzingen gevonden voor een verhoogde kans op besmetting van de mens met hepatitis E via consumptie van rauw varkensvlees of bloed-transfusie. Stichting Sanquin Bloedvoorziening bestudeert thans het voorkómen van hepatitis E bij bloeddonoren.

Vraag 3

Is het waar dat bloedbanken veel geld moeten uittrekken om te voorkomen dat zoönosen worden verspreid via bloedtransfusies? Zo ja, kunt u dit kwantificeren? Zo nee, op basis van welke gegevens komt u tot dit oordeel?

Antwoord 3

Stichting Sanquin Bloedvoorziening neemt alle noodzakelijke maatregelen om in het algemeen te voorkómen dat infectieziekten, waaronder zoönosen, zich door de transfusie van besmet bloed verder verspreiden (zie antwoord op vraag 2).

Gedoneerd bloed wordt op dit moment niet standaard getest op zoönosen. Een test voor vCJD is op dit moment niet beschikbaar, maar wel in ontwikkeling. In het Middellange Termijn Plan van Stichting Sanquin Bloedvoorziening is een vCJD-test opgenomen die zij mogelijk vanaf 2013 kan toepassen. De kosten worden geschat op ruim 22 miljoen euro per jaar. Bloeddonaties worden op Q-koorts getest indien er sprake is van een epidemie. Testen van alle bloeddonaties is niet mogelijk vanwege de beperkte testcapaciteit (100 testen per dag). De kosten van het testen op Q-koorts waren in 2010 zo'n 0,75 miljoen euro. Door middel van zogenaamde Algehele Leucocytendepletie, ALD, worden de witte bloedcellen («leucocyten») uit het gedoneerde bloed verwijderd. ALD wordt met name toegepast ter voorkoming van ongewenste immunologische bijwerkingen van bloedtransfusies. Omdat wordt aangenomen dat witte bloedcellen een rol spelen in het transport van de eiwitten die vCJD veroorzaken (prionen) door het menselijk lichaam, geldt ALD tevens als voorzorgsmaatregel tegen de overdracht van vCJD door bloedtransfusie. De kosten van ALD zijn 9 miljoen euro per jaar.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u het gezondheidsrisico van overdracht van zoönosen via bloedtransfusies?

Antwoord 4

Bloedtransfusies worden per definitie toegepast bij kwetsbare personen (patiënten). Besmetting met een zoönose zoals vCJD of Q-koorts kan leiden tot (ernstige) gezondheidsklachten en zelfs overlijden. Ik acht daarom maatregelen ter voorkoming van besmetting met een zoönose via bloeddonatie van groot belang. Ik heb alle vertrouwen in de maatregelen van Sanquin hiertoe.

Tenslotte zij vermeld dat ik de Gezondheidsraad heb gevraagd advies uit te brengen over het testen van bloeddonaties op het voorkómen van vCJD en Q-koorts. Ik zal u informeren als het advies van de Raad leidt tot verandering van mijn beleid.

Vraag 5

Wordt er standaard bij bloeddonoren getest op aanwezigheid van zoönosen? Zo ja, op welke? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat het instellen van dergelijke maatregelen raadzaam zou zijn, gezien de hoge veedichtheid van ons land?

Antwoord 5

Zie ook het antwoord vraag 3.

Op dit moment worden alle mogelijke maatregelen genomen om besmetting met vCJD en Q-koorts door transfusie met besmet bloed te voorkomen. De situatie ten aanzien van hepatitis E wordt thans onderzocht. Ik zal u informeren als blijkt dat nieuwe maatregelen voor hepatitis E ten aanzien van de veiligheid van bloedtransfusies noodzakelijk zijn.